



T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 4757
Tarih: 09.01.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kars'taki hava kirliliğinin sebeplerinin araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi için Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Mülkiye BİRTANE
Kars Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2009 verilerinde, Kars ili kükürt dioksit ortalamalarının en yüksek bulunduğu il ve ilçe merkezleri arasında yer almıştır. Değerler normal değerlerin bir hayli üzerinde olmasına rağmen hava kirliliğini önlemek için kalıcı önlemler alınmamış, bu nedenle de hava kirlilik oranı giderek artış göstermiştir. Hava Kalitesi İzleme İstasyonu günlük raporlarına göre, Kars ilinde PM₁₀ 184 mg/m³, SO₂ ise 150 mg/m³ oranında çıkmıştır. Rakamlar gerçek değerlerin altında gösterilmesine rağmen yüksektir. Hava kirliliğinin en az olduğu iller arasında gelen Çanakkale'de PM₁₀ 29 mg/m³ SO₂ 19 mg/m³ olarak çıkmıştır. Bu değerler karşılaştırıldığında, Kars'ta hava kirliliğinin hangi boyutlara vardığı açıkça görülmektedir.

Hava soğudukça sobaların ve kaloriferlerin yakılma oranı artış gösterdiğinden, ilde de hava kirliliği genel olarak kış aylarına geçiş ile başlamaktadır. İlde henüz doğal gaz kullanımı oldukça düşük olduğundan, kömürle ısınma yöntemi son derece yaygındır. Bu nedenle ilde hava kirliliği, kış aylarında normal değerlerin üstüne çıkmakta, bu da önemli ölçüde yaşamı olumsuz yönde etkilemektedir. İlin şehir merkezi adeta bir sis bulutu içinde kaybolmaktadır.

İlde sanayi sektörünün olmadığı düşünüldüğünde, kirliliğin ısınma ve ulaşımda kullanılan yakıtlardan kaynaklandığı aşikârdır. Kışların uzun ve sert geçtiği ilde, ısınmak için kullanılan ucuz ve kalitesiz kömür neredeyse yılın sekiz ayı yakılmaktadır. Köylerde de tezek kullanımı azalmış, geçimini sağlamaya çalışan köylü en ucuz kömürü kullanır hale gelmiştir. Kars'ta merkez dahil olmak üzere ilçelerde de benzer şekilde düşük kalorili kömür kullanılmaktadır. Isınma amaçlı, düşük kalorili ve kükürt oranı yüksek kömürlerin yaygın olarak kullanılması hava kirliliğini önemli ölçüde artırmıştır. **İlde çöp sahalarının olması ve bu çöplerin açık alanlarda tutuluyor olması da hava kirliliğini artırmaktadır.**

Kars ilinde hava kirliliğinin en önemli sebebi birçok ilde olduğu gibi, Valilik tarafından dağıtılan düşük kalorili ve son derece kalitesiz olan kömürlerdir. Kente girişi denetimsiz olan ve dağıtımı da aynı şekilde gerçekleşen bu kömür, sağlığı açıkça tehdit etmekte, üstelik kalitesi de her geçen yıl biraz daha düşmektedir. Kars şu an hava kirliliğinin en yoğun olduğu illerden biridir. Kars ilinde merkez mahalleleri dahil çoğu yerde gecekondu ve müstakil ev bulunmaktadır. Bu tür evlerde de filtre kullanımı olmadığı gibi, kullanılan yakıtlar denetimden geçirilmiyor, çevreye yapacağı olumsuz etkisi test edilmiyor. Bu da hava kirliliğinin önemli ölçüde, dağıtılan kalitesiz ve düşük kalorili kömürün yakılması sonucu, soba veya kalorifer kazan bacalarından çıkan gazlardan kaynaklandığını göstermektedir. Motorlu araçlarda kullanılan benzin mazot vb. yakıtların denetimi de hiçbir şekilde yapılmamaktadır.

Konu hakkında 2012 yılında da bir araştırma önergesi verilmiş ancak işleme alınmamıştır. Hava kirliliği ilde yaşlılar, çocuklar, solunum güçlüğü çeken insanlar başta olmak üzere bütün vatandaşlar için açık bir tehdit haline gelmiştir. Bu nedenle Kars ilinde meydana gelen hava kirliliğinin nedenleri ortaya çıkarılarak kalıcı önlemler alınmalıdır. İnsan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin ortadan kaldırılması için araştırma yapılarak, bu güne kadar yaratmış olduğu riskler tespit edilmeli ve hava kirliliğinin önlenmesi için kalıcı önlemler alınmalıdır. Bu gerekçe ile bir meclis araştırması açılmasını Genel Kurul'un takdirine sunuyoruz.

③ 1. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

③ 2. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

④ 3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

④ 4. Murat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

⑥ 5. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

⑦ 6. Ayla AKAT ATA
BDP Batman Milletvekili

⑧ 7. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

⑨ 8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

⑩ 9. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

⑪ 10. Nursel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

⑪ 11. Alihan FAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

⑪ 12. Adil ZOZANI
BDP Hakkari milletvekili

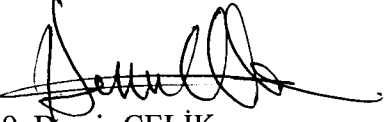
⑩ 13. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

⑫ 14. Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP İstanbul Milletvekili

⑫ 15. Sebahat TUNCEL
HDP İstanbul Milletvekili

⑬ 17. Erol DORA
BDP Mardin milletvekili

⑬ 18. Ertuğrul KÜRKÇÜ
HDP Mersin Milletvekili



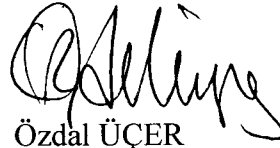
(19) 19. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili



(20) 20. İbrahim BİNİÇİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili



(21) 21. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili



(22) 22. Özdal ÜÇER
BDP Van Milletvekili